

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

GÖRÜNMEYEN İŞLEMLER GENELGESİ

BANKACILIK VE FİNANSAL KURULUŞLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA, 18 Mayıs 2026

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Genelgenin amacı, görünmeyen işlemler kapsamında yurt dışına gerçekleştirilecek transferler ve ödemelere ilişkin bankalarca takip edilecek usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Genelge, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 41 inci maddesine ve 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Genelgenin uygulanmasında;

- a) 32 sayılı Karar: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,
- b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- c) DAB: Döviz Alım Belgesini,
- ç) Dışarıda yerleşik kişiler: 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (c) bendinde yer alan tanım kapsamına giren kişileri,
- d) Döviz satışı veya transferi: Bankalarca yabancı para veya Türk lirası cinsi havale yapılmasını, yabancı para üzerinden düzenlenmiş çek veya efektif satılmasını ya da talep edilmesi halinde Türk lirası üzerinden düzenlenmiş çek verilmesini,
- e) DSB: Döviz Satım Belgesini,
- f) Görünmeyen işlemler: 32 Sayılı Kararın 10 uncu maddesinde belirtilen döviz veya Türk lirası ödemesini gerektiren görünmeyen işlemleri,
- g) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- ğ) NBF: Nakit Beyan Formunu,
- h) PTT: Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yi,
- ı) Türkiye’de yerleşik kişiler: 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (b) bendinde yer alan tanım kapsamına giren kişileri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Döviz veya efektif alış ve satışı

MADDE 4- (1) Bu Genelge hükümlerine göre, görünmeyen işlemler kapsamında döviz veya efektif alış ve satışları bankalar, yetkili müesseseler veya PTT tarafından yapılır.

Döviz kazandırıcı işlemler

MADDE 5- (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, dışarıda yerleşik kişiler için yurt içinde ve yurt dışında sundukları hizmetler karşılığında dışarıda yerleşik kişilerden aldıkları dövizleri serbestçe tasarruf edebilirler. Bu dövizler bankalara, yetkili müesseselere ve PTT’ye serbestçe satılabilir veya bankalarda döviz üzerinden açılacak hesaplarda tutulabilir.

(2) Döviz kazandırıcı hizmetlerden/işlemlerden elde edilen dövizlerin bankalara satılması halinde, bu dövizlerin en az %35’i bankaca Merkez Bankasına satılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından döviz satıcısına Türk lirası olarak ödenir.

(3) Hizmet bedeli dövizlerin efektif olarak bozdurulmak ya da getirilen efektiflerle döviz hesabı açtırılmak istenmesi halinde, bu dövizlerin yurda girişte beyan edilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak bu efektiflerle bir teşvik taahhüdünün yerine getirilmesi halinde ülke farklılaştırılması ve miktar istisnası gözetilmeksizin NBF aranır.

(4) Turistlerin Türkiye’de sattıkları efektifler için NBF aranmadığından, turistik işletmelerin yurt içinde turistlere yapmış oldukları hizmetler karşılığında aldıkları efektifleri, bu hizmetlerden sağladıklarını yazılı beyan etmek suretiyle yetkili müesseselere, bankalara ve PTT’ye satabilirler. Bu durumda, işletmeler adına düzenlenecek DAB’ların dövizin geliş nedeni bölümüne “turistik” olduğu kaydedilir ve NBF aranmaz.

Görünmeyen işlemlere ilişkin ödemeler

MADDE 6- (1) Görünmeyen işlemlerle ilgili döviz veya Türk lirası ödemeleri doğrudan yurt dışına ya da alacaklının Türkiye’deki döviz veya Türk lirası hesabına ödeme, transfer ve virman suretiyle yapılabilir.

(2) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ekli cetvellerinde yer alan merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının ve Merkez Bankasınca uygunluğu değerlendirilecek diğer kamu kurumlarının görünmeyen işlemlerle ilgili talepleri için bu Genelgede belirtilen usul ve esaslara göre Merkez Bankasınca döviz satışı, ödeme, transfer ve virman yapılabilir.

(3) Döviz hesaplarından yapılması istenen transfer taleplerinde, borcu ifade eden döviz cinsi ile döviz hesabındaki döviz cinsinin farklı olması halinde transferi yapan bankanın çapraz kurları uygulanır.

(4) Bu Genelgenin 7 nci maddesindeki vergi ve benzeri yükümlülüklerin yerine getirilmiş olduğunun tevsiki kaydıyla, 5.000 ABD doları (dahil) veya eşiti döviz tutarının

altındaki görünmeyen işlemlere ilişkin bedellerin transferi belge ibrazı zorunluluğu olmadan beyana göre yapılır.

(5) Döviz olarak tutulan mal ihracı bedellerinden varsa zorunlu döviz devri Merkez Bankasına yapıldıktan sonra kalan kısmı ile hizmet ihracı bedelleri, ihracatçının görünmeyen işlemlere ilişkin giderlerinin, kredi ana para ve faizleri ile mal ithali bedelleri ödenebilir.

(6) Serbest bölgelerden yapılacak transferler de dâhil olmak üzere, Güney Kıbrıs Rum Yönetimine görünmeyen işlemler çerçevesinde yapılacak transferlere ilişkin talepler, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına iletilir.

Vergi ve benzeri yükümlülükler

MADDE 7- (1) Bu Genelgede yer alan A-1, A-2, A-3, A-4, A-5, A-6, F-1, F-2, F-3, F-4, H, J-3 ve L-6 kodlu görünmeyen işlemlere ilişkin dışarıda yerleşik kişilerin hesaplarına yapılacak transferlerde, ödenmesi gereken vergi ve benzeri yükümlülüklerle ilgili hususların yerine getirilip getirilmediği transfere aracılık eden bankalarca tespit edilir.

(2) Bu Genelgenin ilgili maddelerinde açıklanan hususlar saklı kalmak kaydıyla, yapılan sözleşmelerde veya faturalarda transferi talep edilen tutar;

a) Net olarak belirtilmişse, net tutar üzerinden transfer işlemi yapılır ve brüt tutar üzerinden vergi ve benzeri yükümlülüklerin ödendiğinin veya ödeneceğinin,

b) Brüt olarak belirtilmişse, vergi ve benzeri yükümlülüklerin indirilmesi suretiyle transfer işlemi yapılır ve brüt tutar üzerinden vergi ve benzeri yükümlülüklerin ödendiğinin veya ödeneceğinin

ilgililerce tevsiki veya Ek-1’de gösterilen örneğe uygun yazılı beyanları aranır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen tevsik ve beyan durumunun aranmasında aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

a) Transferin resmi kuruluşlar tarafından yaptırılması halinde, resmi kuruluş tarafından vergilerin tevkif olduğunu teyit eden bir yazının ibrazı yeterlidir.

b) Devamlılık arz eden transferlerde, bir önceki transfere ait vergi dairesi makbuzu aranır.

c) Tek tek yapılan transfer taleplerinde ilgili kişi ve kuruluşlardan vergilerin yatırılacağını belirtir bir beyanname alınır. Bu beyannamede ilgilinin bağlı bulunduğu vergi dairesinin adı ve vergi kimlik numarası belirtilir. Bankalarca transferi müteakip ilgili vergi dairesine bildirimde bulunulur.

ç) Transferin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının internet sayfasında yer alan Türkiye ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması olan ülkelere yapılacağının beyan edilmesi halinde, ilgili kişilerden söz konusu anlaşmanın ilgili maddelerini belirten bir yazı veya T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığında alınmış bu durumu tevsik edici bir yazı aranır.

d) Transfere ilişkin verginin istisna edilmesi veya bu verginin muafiyeti konusunda firma veya kişi beyanına göre işlem yapılmaz.

e) Serbest bölgelerde faaliyet ruhsatı sahibi firmaların, yurt içinde yerleşik bankalar veya serbest bölgelerde faaliyet gösteren banka şubeleri aracılığıyla yapılacak ödemelerinde, bu Genelge hükümleri uyarınca istenen bilgi ve belgelerin bankalara ibrazı aranır.

(4) Serbest bölgelerde kurulu şirketlerce, Türkiye’de yerleşik kişilere yapılacak kâr payı ödemelerinde, aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır:

a) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 94/6 ncı maddesinin b/(i) alt bendi ve b/(ii) alt bendi kapsamında 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen oranlar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılır.

b) Tam mükellef kurumlar tarafından, tam mükellef kurumlar ile Türkiye’de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla kâr payı elde eden dar mükellef kurumlara 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kâr paylarının dağıtımı sırasında, dağıtılan tutar üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak, kâr payı elde eden kurumun tam mükellefiyet esasında kurumlar vergisine tabi olduğunu 1 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nin yer alan açıklamalar çerçevesinde kâr payı ödemesinde bulunan kuruma tevsik etmesi gerekmektedir.

c) Serbest bölgede kurulu şirketlerce, Türkiye’de yerleşik tam mükellef kurumlar ile Türkiye’de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurumlar hariç, tam ve dar mükellef gerçek kişilere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve bu vergilerden muaf olanlar ile dar mükellef kurumlara dağıtılan kâr payları üzerinden gelir vergisi tevkif edilmesi gerekir.

ç) Türkiye’de yerleşik gerçek kişilere yapılan kâr dağıtımlarında verginin tam olarak kesilip ilgili vergi dairesine yatırılması, kâr dağıtımında bulunan serbest bölgede kurulu şirketlere ait bir sorumluluktur. Bankalara kâr aktarma işlemi sırasında verginin ödendiği ya da ödeneceğine ilişkin olarak herhangi bir sorumluluk yüklenilmesi söz konusu olmadığından, serbest bölgede kurulu şirketlerin kârlarının, gelir vergisi tevkif edilmesini gerektiren Türkiye’de yerleşik gerçek kişilere bankalarca transfer işlemi sırasında, bankaların bahse konu verginin tevkif edilerek ödendiğine ilişkin tevsik edici bir belge aramasına gerek bulunmamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görünmeyen İşlemlere İlişkin Transfer ve Ödemeler

Transfer ve ödemelere ilişkin kodlar

Madde 8- (1) Görünmeyen işlemlere ilişkin transfer ve ödemeler, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayımlanan Görünmeyen İşlemlerin Serbestleşme Kodları ve Uluslararası Hizmet Kuralları ile Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistiklerine göre hazırlanan Ek-3’te yer alan listedeki kodlara uygun olarak ve bu bölümde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

A- Ticaret ve Endüstri

MADDE 9- (1) “A-1 Tamir ve Montaj” koduyla;

a) Tamir, montaj-yenileme hizmetlerine,

b) Bu Genelgenin 16 ncı maddesi kapsamı dışında kalan görsel ve işitsel eserlerin yenilenmesi, onarılması ve çoğaltılması, seslendirme ve benzeri hizmetlere

ilişkin ödemeler transfer edilebilir. İşleme konu malın yurt dışına gönderilmesi halinde ilgili mevzuata göre geçici ihraç izni alınır. İşleme konu hizmetler karşılığında vergi yükümlülüklerinin indirilmesi suretiyle bulunacak net tutardan ilgililerin beyanına bağlı olarak Türkiye’deki giderleri düşüldükten sonra kalan kısım transfer edilebilir. Transfer işlemlerinde, hizmet sözleşmesi veya fatura ile transferi istenilen tutarın hesap şeklini gösterir bir yazı ile başvurulur. Bu fıkra kapsamındaki transfer işlemlerine ilişkin hizmet bedelleri peşin olarak ya da akreditif açılarak ödenebilir.

(2) “A-2 İşleme Tabi Tutma, Tamamlama, Sözleşmeye Bağlı Fason İşler ve Benzeri İşlemler” koduyla:

a) Bir ürünün yeni bir işlemde geçirilerek farklı bir nitelik kazanması için geçici olarak ihraç edilen mallara ilişkin ödemeler ilgili belgelerin ibrazı kaydıyla birinci fıkrada yer alan esaslara göre transfer edilir.

b) İlgili mevzuat çerçevesinde alınan geçici ihraç iznine göre, yurt dışına gönderilen madenler ve çeşitli maddelerin işleme ve işçilik ücretleri, geçici ihraç izninde öngörülen koşullara göre transfer edilir.

(3) “A-3 Teknik Yardım” koduyla;

a) Etüd, öğretim, uzmanlık (mühendislik, müşavirlik, mali, finansal, hukuki ve teknik danışmanlık hizmetleri vb.), hakemlik, proje, revizyon, ekspertiz, tahlil ve benzeri hizmetler karşılığı ödenecek ücretler,

b) 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu hükümlerine göre kurulan kuruluşların yabancı ortağını temsilen çalışan Murahhas Aza ile yönetim kurulu üyelerinin ve sadece kuruluşun toplantılarına katılmak üzere Türkiye’ye gelen yabancı uyrukluların şirket ortaklarının katılım ücretleri,

c) Türkiye’de simultane tercüman olarak görev alan yabancı personelin ücretleri,

ç) Türkiye’de yapılacak spor faaliyetleri için T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığınca yurt dışından getirilecek hakemlerin ücretleri ve yol giderleri,

d) Uluslararası mali piyasalardaki gelişmelerin yabancı medya organları aracılığıyla izlenmesi amacıyla yapılan hizmet sözleşmelerine ilişkin ödemeler

için birinci fıkrada yer alan esaslara göre döviz satışı veya transferi yapılır. Hizmet sözleşmelerinde teknik personel ücreti dışında ve değişik kalemler halinde gösterilen masrafları için bu işleri yapan kişilerin çalışma kapsamına girdiğinin beyanı halinde döviz satışı veya transferi yapılabilir.

(4) “A-4 Taahhüt İşleri” koduyla;

a) Dışarıda yerleşik kişiler tarafından yurt içinde gerçekleştirilen inşaat ve bakım hizmetleri (bina, yol, köprü, liman vb.) ile ilgili hizmet bedelleri,

b) Uluslararası ihaleleri üstlenen yabancı firmalar tarafından inşası veya bakımı yapılacak olan tesislere ait sözleşmeler gereğince ödenmesi gerekli tutarlar (Türk şirketleriyle yapılmış adi ortaklıklarda, yabancı ortağın payına düşen tutar)

için sözleşme ve ödemeye ilişkin belgelerin ibrazı üzerine döviz satışı veya transferi yapılır. Türk girişimciler tarafından yurt dışında gerçekleştirilecek inşaat hizmetleriyle ilgili olarak dışarıda yerleşik kişilerden alınacak hizmetler ve yurt dışındaki ihalelere katılmak üzere ihale şartname giderleri için; sözleşme, fatura, ihale şartnamesi ve benzeri belgelerin ibrazı üzerine döviz satışı veya transferi yapılır.

(5) “A-5 Telif Hakları, Fikri ve Sınai Mülkiyet, Yönetim Anlaşmaları ile Kredi Kartı Anlaşmaları” koduyla;

a) Telif hakları kapsamında:

1) Bilimsel ve sanatsal eserlerin telif haklarına ilişkin ödemeler,

2) Ruhsat ve marka tescil işlemlerine ilişkin ücretler,

3) Yayın araçlarında kullanılan görsel malzemeler ve benzerleri için yapılacak telif hakkı ücretleri,

4) Türkiye’ye ithal edilen görüntülü ve sesli eserler ile ilgili ürünlere ilişkin telif hakkı bedelleri, sözleşme veya faturanın ibrazı kaydıyla,

5) Türkiye’ye ithal edilen yazılım ürünlerine ilişkin lisans ücretleri ile bu ürünlerin çoğaltılması, dağıtılması ile ilgili telif hakkı (lisans) ödemeleri, sözleşme veya faturanın ibrazı kaydıyla,

6) Türkiye’ye gönderilen yayınların işleme ve üretim giderleri, borcu gösteren belgenin ibrazı kaydıyla,

7) Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin telif ücretleri

için döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Fikri-Sınai mülkiyet ve yönetim anlaşmaları kapsamında; lisans, imtiyaz, ticari marka lisans, patent, yöntem bilgisi (know-how), lisansla ilgili teknik yardım, yönetim ve benzeri anlaşmalara ilişkin ödemeleri için sözleşmenin ve diğer ilgili belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır. Transfer edilecek ücretlerin ait olduğu dönem, transfer tarihi, Türk lirası karşılığı, döviz cinsi ve miktarı, transfer edildiği firma ve ülkesi, tenzil edilen veya firmaca karşılanan vergi ve sair yükümlülüklerin miktarı, banka nezdinde saklanacak bir listeye transfer işlemini müteakip kaydedilir. Bu bentte yer alan lisans anlaşmalarına ilişkin teknik yardım, tamir ve montaj giderleri için bu maddenin birinci veya üçüncü fıkrasına göre işlem yapılmaz ve bu fıkra hükümleri uygulanır.

c) Kredi kartı anlaşmaları kapsamında Türkiye’de yerleşik kişilerin dışarıda yerleşik kredi kartı kuruluşları ile yapacakları lisans ve temsilcilik sözleşmeleri kapsamındaki şartlara göre yurt dışındaki kredi kartı kuruluşlarına yapılacak ödemeler için döviz satışı veya transferi yapılabilir.

(6) “A-6 Maaş ve Ücretler” koduyla;

a) Türkiye’de hizmete alınan yabancı uzmana, personele ve işçilere,

b) Yabancı ülkelerden getirilecek artist ve gösteri gruplarından;

1) Bir makam veya devlet himayesinde eğitsel ve sanatsal nitelikteki eserleri icra ve temsil eden virtüözlere, tiyatro ve bale topluluklarına, orkestralar ile sanatçılara,

2) Turizm işletme belgesine sahip turistik oteller ile eğlence yerleri tarafından kendi işyerlerinde çalıştırılan orkestralara, ses sanatçılarına ve benzeri artistlere

gündelikler ve ücretleri için, sözleşmede belirtilmesi kaydıyla yol giderleri de dahil olmak üzere birinci fıkra da yer alan esaslara göre döviz satışı veya transferi yapılır.

c) Yurt dışından getirilen sporcular için; ücret, maaş, transfer ücreti ile karşı kulübe ödenen bonservis, yetiştirme bedeli ve tazminata ilişkin ödemelere yönelik olarak birinci fıkra da yer alan esaslara göre döviz satışı veya transferi yapılır.

ç) Kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarında çalışan yabancı uyruklu kişilere yapılacak aylık maaş ve benzeri giderleri için, gider belgelerine göre döviz satışı veya transferi yapılır.

(7) “A-7 Giderlere Katılma Payı” koduyla;

a) Türkiye’deki yabancı şirket, şube ve yan kuruluşların yurt dışındaki ana kuruluşlarının,

b) Türkiye’deki ana kuruluşların yabancı ülkelerdeki şube ve yan kuruluşlarının, üçüncü ve beşinci fıkralarda yer alan giderler dışındaki genel giderlere katılma paylarına ilişkin ödemeleri için, yapılan anlaşma ve ödeme talebi belgelerinin ibrazıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

B- Dış Ticaret

Madde 10- (1) “B-1 Komisyonculuk ve Mümessillik Hizmetleri” koduyla;

a) Komisyonculuk ve simsariye giderleri kapsamında:

1) İhracat, ithalat ve hizmetle ilgili olarak yurt dışındaki firma ve kuruluşlara ödenecek komisyonculuk ve simsariye hizmet bedelleri,

2) Dış piyasalar hakkında bilgi toplamak amacıyla yurt dışındaki firma ve kuruluşlara ödenecek haberleşme, bilgi ve belge giderleri,

3) Uluslararası nakliyat ve transit nakliyatla ilgili olarak dışarıda yerleşiklerden sağlanacak aracılık hizmetine ilişkin bedeller,

4) Faaliyet izni olan tatil köyleri ve turistik otellerde, turistler için rezervasyon yaptıran yurt dışındaki seyahat ve turizm bürolarına rezervasyon ücretleri üzerinden ödenecek komisyonlar,

5) Türkiye’de araç kiralama işiyle uğraşıp yurt dışından rezervasyon alan müesseselerin yaptıkları kira anlaşmalarında, araç kiralayan kişinin yabancı bir kuruluş tarafından gönderildiğinin belgelenmesi halinde komisyon ücretleri

için borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Transit işlemlerden ve aktarmalı satışlardan doğan kazançlar kapsamında; dışarıda yerleşik kişilerin transit işlemlerden ve aktarmalı satışlardan ticari teamüllere uygun olarak sağladıkları ve bu Genelgenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına girmeyen kazançlar ilgili belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

c) Banka komisyon ve masrafları kapsamında; bankaların yaptıkları işlemler nedeniyle yurt dışındaki muhabirlerine ödemeleri gereken komisyon, masraf, damga vergisi, Dünya Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Birliği'ne (SWIFT) ödemeleri gereken haberleşme ve diğer benzeri giderler transfer edilebilir.

ç) Temsil masrafları kapsamında:

1) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında kurulan irtibat bürosu, temsilcilik ve benzerleri için yurt dışında faaliyete başladıklarını gösterir yerel resmi makamlardan alınmış izin belgelerinin ve ilgililerin talep yazılarının ibrazı kaydıyla, ilk kuruluş giderleri ile faaliyette bulundukları süre içinde personel, büro ve benzeri giderleri için döviz satışı veya transferi yapılır. Kamu kurum ve kuruluşlarının yurt dışındaki temsilcilik, büro, şube ve benzeri irtibat büro giderleri, bu Genelgenin 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre değerlendirilerek işlem yapılır.

2) Uluslararası ticari fuar ve sergiler ile yurt dışında bilim, sanat, kültür amaçlı sergi ve benzeri etkinliklere katılacak olan kişi ve kuruluşların katılımlarına ilişkin giderleri için, borcu gösteren belgelere istinaden döviz satışı veya transferi yapılır.

(2) “B-2 Nihai Mal Piyasasındaki İşlemlere İlişkin Farklar, Marjlar ve Teminatlar” koduyla;

a) Nihai mal piyasalarındaki işlemlere ilişkin farklar, paylar ve teminatlar ilgili belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

b) Yurt dışındaki vadeli işlem piyasalarında oluşacak belli bir fiyat üzerinden anlaşma yapılarak (mal borsasından) alınan malların fiili ithalatı yapıp vergileri ödendikten sonra nihai mal piyasalarında bedel satıcıya (borsaya) ödeninceye kadar geçen sürede oluşan fiyat farkının, yurt dışına transferi yapılmadan önce faturada gösterilen fiili ithal değeri üzerinden oluşan fiyat farkı, fiili ithalatın yapıldığı gümrük idarelerine yürürlükteki gümrük mevzuatına uygun olarak bildirilmesi kaydıyla transfer edilir.

(3) “B-3 Bilgi ve Belge Giderleri” koduyla döviz işlemleri yapmaya yetkili banka ve yetkili müesseselerin yurt dışından kendi nam ve hesaplarına sağlayacakları her çeşit bilgi ve belge giderleri borcu gösteren belgelere dayanılarak transfer edilir.

(4) “B-4 Antrepo, Depolama, Gümrükten Çekme ve Benzeri Ödemeler” koduyla;

a) İhracatçıların veya ithalatçıların, kendi nam ve hesaplarına yaptıkları ihracat ya da ithalat dolayısıyla;

1) Dış ülkelerde ödemeleri gereken gümrükten çekme, ardiye, depolama, antrepo, faktoring, bakım, nakil, muhafaza, fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri giderler,

2) Vezin (tartı) noksanlığı veya kalite farkı ile ilgili ekspertiz ve tahkim ücretleri (yurt dışındaki gözetme şirketleri ücretleri dahil),

3) Serbest bölge ya da gümrüksüz antrepolara mal sevki ve buralardan mal ihracının veya mal ithalatının gerektirdiği depo ve giderleri

bu giderleri gösteren belgeler karşılığında transfer edilir. Ayrıca, fiili ithalatın yapıldığı gümrük idarelerine yürürlükteki gümrük mevzuatına uygun olarak bildirimde bulunulur.

(5) “B-5 Transit Nakliyatla İlgili Giderler” koduyla transit nakliyatla ilgili her türlü ödemeler, giderleri gösteren belgeler karşılığında transfer edilir.

(6) “B-6 Gümrük, Vergi, Resim ve Harç ile Benzeri Ücretler” koduyla, ihracatçıların kendi nam ve hesaplarına yaptıkları ihracat dolayısıyla dış ülkelerde ödemeleri gereken gümrük vergi, resim ve harçları ile benzeri ücretler borcu gösteren belgelere dayanılarak transfer edilir.

C- Taşımacılık

Madde 11- (1) “C-1 Deniz Taşımacılığı” koduyla;

a) Dış ticarete, malların iade edilmesi halleri ile serbest bölgelere veya serbest bölgelerden sevkiyat da dahil olmak üzere, taşımanın yabancı gemilerle yapılması halinde;

1) Navlun ve navluna ilişkin tüm giderler,

2) Sürastarya ücretleri,

3) Taşımayı yapan yabancı şirketlerce kiralanın Türk bayraklı gemilerle yapılan taşımalara ilişkin navlun bedelleri,

4) Konşimentoda yer alan navlun dışındaki giderler

gider belgelerine istinaden transfer edilir veya yabancı bayraklı gemilerin acenteleri tarafından Türk lirası olarak tahsil edilebilir. 5018 sayılı Kanunda belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarının yabancı bayraklı gemilerle taşınacak olan akaryakıt (ham petrol ve ürünleri), hububat, gübre, fosfat kayası, asitler, demir cevheri ve kömüre ilişkin navlun-taşıma bedeli transfer taleplerinde ve bu maddenin üçüncü fıkrası ile dördüncü fıkralarına göre yapılacak transfer taleplerinde navlun-taşıma bedeline ilişkin T.C. Ticaret Bakanlığının izni aranır. İthalatın Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Dahilde İşlem İzni kapsamında yapılması halinde transfer edilen navlun bedelleri söz konusu belgeye yazılır.

b) Yabancı bayraklı gemilere sahip firmaların Türkiye’de faaliyette bulunmaya yetkili olduklarını belgeleyen şube ve acenteleri tarafından, faaliyetleriyle ilgili olarak T.C. Ticaret Bakanlığının tescil edilmelerine gerek görülmediğine dair yazısının veya T.C. Ticaret Bakanlığınca tescil edildiğine ilişkin izin belgesinin ibrazı kaydıyla;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre döviz transferi mümkün bulunan navlun bedelleri karşılığı tahsil edilen Türk liralari,

2) Yabancı bayraklı gemilerle taşınan yolcu bilet ve yolcu beraberii olan veya olmayan ticari niteliği olmayan eşyaların taşıma bedelleri için tahsil edilen Türk liralari

konşimento, navlun faturası ve tahsilat makbuzlarının ibraz edilmesi karşılığında transfer edilebilir. Bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkrasının (b) bentleri gereğince yapılacak işlemlerde de aynı husus aranır. Şube veya acenteler, yukarıda belirtilen transfer edilebilir hasılatlardan Türkiye’deki faaliyetleri ile ilgili vergi ve benzeri yükümlölükleri ile beyan ettikleri her türlü giderlerinin düşölmesini talep edebilirler. Bu durumda, toplam hasılat tutarında DSB, mahsup edilen tutar için DAB düzenlenir ve birbirleriyle irtibatlandırılır. Yabancı bayraklı gemilere sahip firmaların bu fıkrada belirtilen faaliyetlerden elde ettikleri döviz hasılatı doğrudan transfer edilebilir.

(2) “C-2 İç Sularda Yapılan Taşımacılık” koduyla iç sular ve nehirlerdeki kiralama dahil taşımacılık giderleri Kabotaj Kanunu hükümleri çerçevesinde bu maddenin birinci fıkrası hükümleri çerçevesinde transfer edilebilir.

(3) “C-3 Karayolu ve Demiryolu Taşımacılığı” koduyla;

a) Demiryolu ile yolcu ve eşya nakliyatında dış parkura isabet eden taşıma ücretleriyle ilgili transfer talepleri gerekli belgelerin ibrazı üzerine yerine getirilir.

b) FOB ithalat veya CIF ya da CFR veya taşıma-navlun bedelinin dahil olduğu diğer teslim şekillerine göre ihracatta yabancı plakalı kara nakil araçlarının, yurt dışından Türkiye’ye veya Türkiye’den yurt dışına yapacakları nakliyata ilişkin taşıma ücreti transferleri, Türkiye ile taşıtın kayıtlı olduğu ülke arasında bu konuda karşılıklılık esasına dayalı ikili karayolu taşıma anlaşmasının mevcut olmasına veya T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca izin verilmiş ülkelerin taşıtları ile yapılan taşımalara ilişkin döviz transfer talepleri bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre sonuçlandırılır.

c) CIF veya CFR teslim şekline göre ihraç edilen malların çeşitli nedenlerle alıcı tarafından kabul edilmeyerek iadesi halinde, iade edilen mallarla ilgili navlun bedelleri de ihracata aracılık eden banka tarafından iade edilmek üzere transfer edilebilir.

ç) FOB ithalatı, yurt dışındaki yabancı firmalar tarafından kiralanan Türk plakalı araçlarla yapılan taşımalara ait navlun bedelleri için de döviz transferi yapılır.

d) Yabancı kara nakliyat firmalarının Türkiye’deki şube ve acenteleri tarafından eşya ve yolcu nakliyatı sebebiyle tahsil ettikleri Türk liralari transfer edilebilir olup bu tutarlardan vergi ve benzeri yükümlülükler ile beyan ettikleri Türkiye’deki her türlü giderlerinin düşülmesini talep edebilirler. Bu durumda toplam hasılat tutarında DSB, mahsup edilen tutar için DAB düzenlenir ve birbirleriyle irtibatlandırılır.

e) Yabancı kara nakliyat firmalarının bu fıkra da belirtilen faaliyetlerden elde ettiği döviz hasılatı Türk lirası olarak gösterilmek suretiyle doğrudan transfer edilebilir.

(4) “C-4 Hava Taşımacılığı” koduyla;

a) İhracat işlemlerinde konşimento üzerinde “Prepaid”, ithalat işlemlerinde “Collect” kaydının bulunması halinde yabancı hava nakliyat firmalarına yaptırılan taşıma ücretleri talep üzerine transfer edilir. Taşıma bedellerinin Türk hava yolu firmalarına döviz olarak ödenmesinin gerekli olması hallerinde de döviz transferi mümkündür.

b) Yabancı hava nakliyat firmalarının Türkiye’deki şube, büro, acente ve temsilcilikleri tarafından;

1) Yolcu ve eşya nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liralari (Uluslararası deniz aşırı acele uçak posta servislerinin hizmetinden yararlanan Türk acele posta servislerinin sağladıkları Türk lirası hasılatı yabancı şirkete ödenecek kısım bu fıkra çerçevesinde değerlendirilir),

2) Tahsil ücretleri (sigorta ve benzeri tahsil ücretleri),

3) İade edilen Katma Değer Vergileri,

4) Yurt dışındaki havalimanlarından alınan yolcu servis ücretleri

transfer edilebilir. Bu tutarlardan Türkiye’deki faaliyetleriyle ilgili vergi ve benzeri yükümlülükleri ile beyan edecekleri Türkiye’deki her türlü giderlerin düşülmesi talep edilebilir.

Bu durumda toplam hasılat tutarında DSB, mahsup edilen tutar için DAB düzenlenir ve birbirleriyle irtibatlandırılır. Yabancı hava nakliyat firmalarının yukarıda belirtilen faaliyetlerinden elde ettikleri döviz hasılatı Türk lirası olarak gösterilmek suretiyle doğrudan transfer edilebilir.

(5) “C-5 Taşıtların Giderleri” koduyla;

a) Türk bayraklı deniz taşıtlarının liman masrafları:

1) Yabancı sulara sefer yapan Türk bayraklı deniz taşıtlarının yurt dışında yapacakları yakıt, erzak, bakım, sefer esnasındaki tamirler, acil tamirleri ile personel ve benzeri giderleri, satın alınmasıyla ilgili giderler de dahil olmak üzere liman, yol, personel ve gemiyle ilgili her türlü giderleri için döviz satışı veya transferi yapılır. Klasifikasyon, konversiyon, reklasifikasyon ile ağır tamir ve bakım giderleri bu maddenin altıncı fıkrasının (a) bendi kapsamında değerlendirilir. Taşımacılık yapan kamu kuruluşlarının talepleri bu Genelgenin 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında değerlendirilir

2) Yabancı sulara sefer yapan Türk bayraklı deniz taşıtlarının Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesinin öngördüğü koşullara uyumunu sağlamak üzere T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ilgili mevzuatına göre alınacak sipariş izin kağıdına dayanılarak ithal edilecek teçhizat bedelleri için döviz satışı veya transferi yapılır. Söz konusu teçhizat bedelleri akreditif açtırılmak suretiyle de ödenebilir.

3) Yabancı iç sularda taşımacılık yapan Türk bayraklı taşıtların yakıt, erzak, bakım, sefer esnasında tamirler ve acil tamirleri ile personel ve benzeri giderlerine ilişkin liman masrafları için bu bent hükümleri uygulanır.

b) Kara taşıtlarının yol giderleri:

1) T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca ilgili mevzuata göre verilen uluslararası taşıma yetki belgesi sahibi firmalara, bu belgelerin yürürlük süresi içinde yurt dışına sefer yapacak Türk plakalı yetki belgelerinde kayıtlı ve kiralanın kara taşıtlarının yakıt, küçük tamirler, garaj giderleri ile sürücü ve yol personelinin masrafları ve benzeri yol giderleri için, gider belgelerine istinaden döviz satışı veya transferi yapılır.

2) Ağır bakım ve tamir giderleri ile önemli yenileme masrafları bu maddenin altıncı fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilir.

c) Hava taşıtlarının uçuş bakım masrafları ve genel giderleri;

1) Türk hava taşıtlarının Türk hava alanlarında gümrüklenmemiş olarak veya yabancı ülkelerde almış oldukları akaryakıt ve benzerlerinin bedelleri,

2) Uçuş bakım masrafları, genel giderleri ile bu taşıtların ve hava ulaşım teçhizatlarının tamir ve ağır bakım giderleri,

3) T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ilgili mevzuatı uyarınca yurt dışına hava yoluyla taşıma yapmak üzere işletme ruhsatı almış olan firma ve kuruluşların, yurt dışına yapacakları seferleriyle ilgili konma, konaklama, yakıt, seyrüsefer (navigasyon) giderleri, diğer meydan hizmetleri giderleri ve benzerleri

için gider belgelerinin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

(6) “C-6 Taşıtların Tamir Giderleri” koduyla;

a) Yabancı sulara sefer yapan Türk bayrağını taşıyan gemilerin doğrudan ticarete konu olmayan bu maddenin beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı altı bendi kapsamı dışındaki klasifikasyon, konversiyon, reklasifikasyon ve ağır bakım giderleri için proforma fatura veya faturalara dayanılarak döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Gemi ve uçak dışında kalan araçların, doğrudan ticarete konu olmayan bu maddenin beşinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamı dışındaki ağır tamir (kara taşıtlarının şase değişikliği hariç) giderleri için gerekli belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

Kara taşıtlarının;

1) Kaza nedeniyle motor değişikliği yapılması halinde, kaza olayının meydana geldiği ülke trafik idarelerince düzenlenmiş kaza zaptı veya raporu ile belgelenmesi,

2) Arıza nedeniyle motor değişikliği yapılmış olması halinde, söz konusu değişikliğin arıza nedeniyle yapıldığının, bu değişikliği yapan mahalli firma veya işletme tarafından verilecek belge ile kanıtlanması,

3) Kaza nedeniyle kabin değişikliği yapılmış olması halinde, kaza olayının meydana geldiği ülke trafik idarelerince düzenlenmiş kaza zaptı veya raporu ile belgelenmesi ve değiştirilen kabinin marka tipinin aynı olması

kaydıyla gider belgelerine dayanılarak ilgili bedeller için döviz satışı veya transferi yapılır.

(7) “C-7 Boru Hattı Taşımacılığı ve Elektrik İletim Hattı Hizmeti” koduyla; petrol ve türevleri, doğalgaz, su ve benzeri ürünlerin boru hatları ile taşınması ve elektrik iletim hatları hizmetleri nedeniyle dışarıda yerleşik kişilere ödenecek taşımacılık ve iletim bedelleri için döviz satışı veya transferi yapılır.

(8) “C-8 Posta ve Kurye Hizmetleri” koduyla; yurt içinde yerleşik kişiler tarafından dışarıda yerleşik kişilerden alınan posta ve kurye hizmetleri nedeniyle ödenecek hizmet bedelleri için döviz satışı veya transferi yapılır.

(9) “C-9 Uzay Taşımacılığı” koduyla; yurt içinde yerleşik kişiler tarafından dışarıda yerleşik kişilerden alınan haberleşme ve yayın uydularının uzaya taşınması ve yerleştirilmesi hizmetleri nedeniyle ödenecek hizmet bedelleri için döviz satışı veya transferi yapılır.

D- Sigorta ve Bireysel Emeklilik

MADDE 12- (1) “D-1 Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigorta” koduyla; Sosyal Güvenlik Kurumunca, sosyal güvenlik mevzuatı çerçevesinde diğer ülkelerdeki sosyal sigorta ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılacak sosyal güvenlik ve sosyal sigortayla ilgili yardım, prim ve benzeri ödemeler, bu Genelgenin 17 nci maddesinin birinci fıkrasına göre yapılacak transferler hariç olmak üzere, anılan Kurumun başvurularına dayanılarak transfer edilir.

(2) “D-2 Uluslararası Ticarete Konu Mallara İlişkin Sigortalar” koduyla;

a) Yurt dışına yapılan prim ödemeleri:

1) Türk sigorta mevzuatına göre, ithalat ve ihracat konusu malların nakliyatından doğabilecek zararları karşılamak üzere yurt dışındaki sigorta şirketlerine yaptırılan nakliyat sigorta primleri, sigorta poliçelerine dayanılarak transfer edilebilir.

2) Türkiye’den geçirilen uluslararası transit nakliyata bağlı olarak her türlü yoldan veya kombine taşımalarla ilgili sorumluluk sigortalarının Türk sigorta şirketlerine yaptırılması zorunlu olduğundan, söz konusu sorumluluk sigortalarının yurt dışında yaptırılmasına yönelik prim transferi mümkün değildir.

b) Yurt dışına yapılan hasar tazminatı ve benzeri ödemeler:

1) Türkiye’de yerleşik sigorta şirketlerine yaptırılan, ithalata ve ihracata ilişkin sigortalar ile nakliye sorumluluk sigorta poliçelerinde kayıtlı rizikolardan olmak kaydıyla kısmen veya tamamen hasara uğramış malların hasar tazminatları ile ekspertiz ücretleri ve hasara uğrayan malın tahkim ve takibine ilişkin ücretler, ekspertiz raporu (ibraz edilemediğinde gümrük muayene tutanağı), hasar likidasyon hesabı, sigorta poliçesi, eğer hasar tazminatı yurt dışındaki sigorta şirketince ödenmiş olup da Türkiye’deki sigorta şirketine rücu edilmişse yurt dışındaki sigorta şirketinin talep mektubu ibrazı karşılığında transfer edilir.

2) Hasar olmaksızın çıkan anlaşmazlık ve benzeri nedenlerle sigorta şirketince yaptırılan ekspertiz ücretleri de sigorta şirketinin isteği üzerine, bu bende göre transfer edilir.

3) Müşterek avarya garamme payı olarak, sigortalı malların taşınması sırasında, gemiye ve yüke gelebilecek herhangi bir zarardan onları korumak amacıyla yapılan kurtarma masraflarından sigortalı mala isabet eden kısım, sigorta şirketi veya mal sahibi firmanın talebi üzerine transfer edilir. Talep edilen tazminat tutarı ile dispeç, ekspertiz, takip ve tahkim ücretleri ve gerekli kurtarma ve koruma masrafları, sigorta poliçesi ile mala ve gemiye isabet eden garamme hisselerini gösterir dispeç raporuna istinaden transfer edilir.

c) İthalat sigorta tazminat bedelleriyle yapılacak ithalat kapsamında Türkiye’ye yapılan ithalat dolayısıyla yurt dışındaki sigorta şirketleri tarafından sigorta edilmiş malların hasara uğraması veya kaybolması halinde sigorta şirketinden hasar veya zarar tazminatı olarak tahsil edilen dövizlerin mal bedeline tekabül eden kısmı için aynı cinsten mal ithal edilebilir. Bu durumda hasar tazminatı için fiktif DAB ve DSB düzenlenir.

(3) “D-3 Hayat Sigortaları” koduyla Türk sigorta mevzuatına göre;

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin tek veya grup olarak dışarıda yerleşik sigorta şirketlerine yaptıracakları hayat sigortası primleri,

b) Türkiye’de yerleşik sigorta şirketlerince dışarıda yerleşik kişilere yapılacak hayat sigortası sözleşmelerine ait ödemeler

sigorta poliçesi ve gerekli diğer belgelerin ibrazı üzerine transfer edilir.

(4) “D-4 Yurt Dışında Yaptırılan Diğer Sigortalar” koduyla Türk sigorta mevzuatına göre;

a) Yurt dışında yaptırılan prim ödemeleri;

1) Uçak, helikopter ve gemilerin dış kredi ile satın alınması halinde borç ödeninceye kadar, yurt dışından finansal kiralama yoluyla getirilmeleri halinde ise finansal kiralama

sözleşme süresi ile sınırlı olmak üzere tekne sigortalarına ilişkin yurt dışında yaptırılacak sigorta primleri,

2) Türkiye’de yerleşik armatörlerin Türk bayrağını taşıyan gemilerinin rizikolarının karşılanması amacıyla yurt dışındaki koruyucu kulüplere üye olmaları halinde ödeyecekleri sigorta primleri,

3) Dış ülkelere seyahat edenlerin Türkiye dışında bulunacakları süre ile sınırlı olmak kaydıyla veya geçici olarak yurt dışında kaldıkları sırada yaptırabilecekleri ferdi kaza, hastalık, sağlık, motorlu taşıt ve diğer sigorta primleri
bunlara ilişkin belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilebilir.

b) Yurt dışına yapılan hasar tazminatı ve benzeri ödemeler:

1) Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri ile dışarıda yerleşik kişiler arasında yapılan sözleşmelere dayanılarak ödenecek hasar tazminatı ve buna bağlı ödemeler,

2) Sorumluluk sigorta poliçelerine dayanılarak hasar tazminatı ve benzeri ödemeler,

3) Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği Motorlu Taşıt Bürosu tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde yapılacak başvurulara göre yeşil kart sistemine dahil ülkelere ödenecek sigorta tazminatı ve buna bağlı ödemeler

hasarların sigorta poliçesinde kayıtlı rizikolardan olması kaydıyla transfer edilir.

(5) “D-5 Reasürans ve Retrosesyon İşlemleri” koduyla;

a) Yurt dışından alınan işler kapsamında, Türkiye’de yerleşik sigorta ve reasürans ortaklıklarının yabancı ülkelere aldıkları reasürans ve retrosesyon işlemleri ile yabancı ülkelerdeki acente, şube ve temsilcilikleri vasıtasıyla yapmış oldukları sigorta işlemlerine ilişkin ödemeleri gereken borçları, reasürans ve/veya retrosesyon sözleşmeleri ile yurt dışındaki sigorta şirketlerinin alacak miktarını gösteren yazısına istinaden transfer edilir.

b) Yurt dışına verilen işler:

1) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’na ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, sigorta şirketlerinin Türkiye’de işletmekte oldukları sigorta branşları üzerinden yabancı ülkelerdeki reasürör veya retrosesyonerlerine ödenecek tutarlar sözleşmelerin ibrazı, bunlar adına hareket eden sigorta aracıları veya yurt dışındaki merkezlerine ödenecek tutarlar ile sözleşmeye bağlı olmayan ihtiyari plasmanlar gereğince doğan borçları hesap cetvellerinin veya bordroların ibrazı kaydıyla transfer edilir.

2) Türkiye’deki sigorta şirketlerinin cari rizikoları karşılamak üzere reasürörlerine transfer etmeyip primlerinden ihtiyat olarak ayırdıkları kısmın faizleri de transfer edilebilir.

3) Bu ödemelerin yapılabilmesi için ödemeyi isteyen sigorta kuruluşlarının işlerini yurt dışına devretmeden önce Bakanlar Kurulunun 2001/3480 sayılı Kararı eki “Sigortacılıkta Yurt içi Reasürans Havuzu Sistemine İlişkin Karar”a göre Milli Reasürans T.A.Ş.’ye gerekli devri yaptığını ve yapılacak ödeme isteği ile ilgili her türlü sigorta, reasürans ve retrosesyon işlemlerinin Türkiye’de plase ve muhafaza edilemediğinin Milli Reasürans T.A.Ş.’den alınmış bir şerh veya belge ile tevsiki şarttır.

(6) “D-6 Türkiye’deki Yabancı Sigorta Şirketleri ve Şubeleriyle İlgili Diğer Ödemeler” koduyla;

a) Türkiye’de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin bu maddedeki diğer fıkralarda belirtilen ödemeler dışında kalan ve ilgili mevzuat çerçevesinde yurt dışına transferi mümkün bulunan hesap tutarları şirketlerin bu konudaki yazılı beyanı ve ilgili bilgi ve belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilebilir.

b) Türkiye’de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin doğrudan sigorta işlemlerinden oluşan kârlarının transferi bu Genelgenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “F-1 Ticari Faaliyetlerden Sağlanan Kârlar” koduyla yapılır.

(7) “D-7 Sigorta Hizmetlerine İlişkin Diğer Ödemeler” koduyla; yurt içinde yerleşik kişilerin, her türlü sigorta işlemleri nedeniyle yurt dışındaki yerleşik kişilere ödedikleri acente komisyonları, danışmanlık hizmet bedelleri ve benzeri giderler ilgili bilgi ve belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilebilir.

(8) “D-8 Bireysel Emeklilik” koduyla; yurt içinde yerleşik gerçek kişiler tarafından dışarıda yerleşik sigorta şirketlerine yapılan prim ödemeleri ile yurt içinde yerleşik sigorta şirketlerinin emeklilik hizmetleri ile ilgili olarak dışarıda yerleşik gerçek kişilere yaptıkları ödemeler transfer edilebilir.

E- Bankacılık ve Finansal Hizmetler

MADDE 13- (1) “E-1 Ödeme Hizmetleri” kodu; 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunda tanımlanan ödeme hizmetleri dolayısı ile yapılan gider transferlerini kapsamaktadır. Seyahat ve turizm ile ilgili olan işlemler ve transferler bu Genelgenin 15 inci maddesi hükümlerine tabidir.

(2) “E-2 Bankacılık ve Yatırım Hizmetleri” kodu; menkul kıymetler, kolektif yatırım menkul kıymetler, menkul kıymetlendirilmemiş ürünler, diğer devredilebilir ürünler, krediler, teminatlar, garantiler, finansal destekli kolaylıklar, likit fonlar ve dövizler için gerçekleştirilen bankacılık ve yatırım hizmetleri; sendikasyon ve yeni finansal varlıkların dağıtımı gibi konsorsiyum; likit fon ve döviz de kapsayan finansal varlıkların satımında, alımında ya da değişiminde piyasa yapıcılığı ve aracılık gibi satış ve aracı hizmetleri, finansal bilgi, iletişim ve uygulama sistemleri karşılığında yapılan transferleri kapsamaktadır.

(3) “E-3 Ödeme, Takas, Muhafaza ve Mevduat Hizmetleri” kodu; menkul kıymetler, kolektif yatırım menkul kıymetler, diğer devredilebilir ürünler, menkul kıymetlendirilmemiş alacaklar, likit fonlar ve dövizler için gerçekleştirilen mutabakat, takas, muhafaza ve mevduat hizmetleri ile mutabakat ve takas sistemleri karşılığında yapılan transferleri kapsamaktadır.

(4) “E-4 Varlık Yönetimi” kodu; varlık, nakit, portföy, emeklilik fonları, varlıkların muhafazası ve diğer emanet hizmetleri karşılığında gerçekleştirilen transferleri kapsamaktadır.

(5) “E-5 Danışmanlık ve Temsilcilik Hizmetleri” kodu; danışmanlık ve temsilcilik hizmetleri ile kredi referansı ve analizi, menkul kıymetler değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilenler dahil yatırım araştırması ve danışmanlığı, birleşme, devralma, yeniden yapılandırma, hisselerin satın alınması yöntemi ve risk sermayesi hizmetleri karşılığında yapılan transferleri kapsamaktadır.

(6) “E-6 Ücretler, Komisyonlar ve Diğer Masraflar” kodu; bankaların uluslararası bankacılık ilişkileri kapsamında muhabirlik veya çeşitli şekillerde aldıkları bankacılık hizmetleri nedeniyle yurt dışındaki bankalara ve finansal kuruluşlara ödemek zorunda oldukları ücretleri, komisyonları ve diğer genel giderlere ilişkin masrafların ödenmesini kapsamaktadır.

(7) “E-7 Bankacılık ve Finansal Hizmetler Sektöründe Faaliyet Gösteren Yurt İçinde Yerleşik Yatırımcıların Yurt Dışında Şube ve Temsilciliklerinin Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Ödemeler” kodu; banka ve finansal hizmetler sektörünün yurt dışı şube ve temsilcilik kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin ücretleri, komisyonları ve diğer genel giderlere ilişkin masrafların ödenmesini kapsamaktadır.

F- Sermaye Gelirleri

MADDE 14- (1) “F-1 Ticari Faaliyetlerden Sağlanan Kârlar” koduyla;

a) Türkiye’de şirket kurmuş, iştirakte bulunmuş veya şube açmış yabancı yatırımcıların Türkiye’deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kârları, bankalar aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir. Yabancı petrol hakkı sahibi şirketlerin 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu ve bu Kanuna ilişkin Uygulama Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılacak transfer taleplerinde T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının izni aranır.

b) 20 Ağustos 2003 tarih ve 25205 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 17 nci maddesinde şirket türleri belirtilen yabancı yatırımcıların bankalar aracılığı ile gerçekleştirecekleri yurt dışına kâr transferlerinde ilgililerin;

- 1) Vergi dairesinden onaylı vergi beyannamesi, bilanço ve kâr/zarar hesabını,
- 2) Vergi tahakkuk ve/veya tahsil fişlerini,
- 3) Kâr dağıtım tablosunu

ibraz etmesi gerekir. Bu bilgi ve belgelerin birer nüshası ve transfer edilen tutarla ilgili DSB’nin bir örneği alınarak transferi yapan şube nezdinde saklanır. Transferin firmanın döviz tevdiat hesabından yapılması halinde DSB yerine transferin bu hesaptan yapıldığını belirten bir makbuzun saklanması gerekir.

c) Bankalar yapacakları kâr transferi sırasında, Ek-2’deki örneğe uygun bir taahhütname olarak şubeleri nezdinde saklar.

ç) Kâr transferleri ilk kez yapılıyorsa şirket kuruluşunun Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanmış olduğunun tespiti gerekir.

d) Bir önceki hesap döneminin sona ermesini müteakip, şubeler ile 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu gereğince yıllık olağan genel kurul veya ortaklar kurulu toplantısını yaparak kâr dağıtım kararı alan anonim ve limited şirketler, bu fıkranın (b) bendinde belirtilen vergi dairesince onaylı vergi beyannamesi ile vergi tahakkuk ve/veya tahsil fişlerini ilgili bankaya bilahare ibraz etmek üzere kâr transferi yaptırabilirler. Bu durumda firmadan, söz konusu belgeleri ibraz edeceğine dair bir taahhütname alınır.

e) Bankalar, bu fıkraya göre yaptıkları kâr transferlerini Merkez Bankası Veri Yönetişimi ve İstatistik Genel Müdürlüğünün talimatında belirtilen esas ve usuller dâhilinde bu Genel Müdürlüğe bildirirler.

(2) “F-2 Temettü ve Kâr Payı Gelirleri” koduyla, dışarıda yerleşik kişilerce yurt dışındaki yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları da dahil olmak üzere Türkiye’de satın alınan her türlü menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarına ait temettü ve kâr payı gelirleri transfer edilir.

(3) “F-3 Faizler/Kâr Payları” koduyla;

a) Yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatı hükümlerine göre sağlanan nakdi ve gayri nakdi dış kredilerin faizleri (krediyle ilgili komisyonlar, risk ve/veya ihracat sigortaları, tahvil ihraç giderleri ve benzerleri dahil) ile aynı dış kredilerin faizleri transfer edilebilir.

b) Yabancı devletler, yurt dışındaki bankalardan, uluslararası kurumlardan ve yurt dışı kredi kuruluşlarından, katılım bankalarının kendi usullerine göre yurt dışından sağladıkları fonlar ve benzeri kaynaklardan alınan her türlü krediler için ödenecek faizler/kâr payları ilgili vergi mevzuatına uygun olarak tevkifat yapıldıktan sonra transfer edilebilir.

c) Yurt dışı kredi kuruluşları ifadesinden; bu kuruluşların mukimi bulundukları ülkenin mevzuatına göre mali kaynak sağlamaya yetkili olan ve esas faaliyet konularından birisi kredi vermek olan kuruluşların; uluslararası kurumlar ifadesinden ise Dünya Bankası (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), Uluslararası Para Fonu, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarının veya bir ülkenin yeniden yapılandırılmasının finansmanının temini amacıyla bu ülkelere kredi veren benzeri kuruluşların anlaşılması gerekmektedir.

ç) Bankalarca; kullanımına aracılık edilen kredilerin yurt dışı kredi kuruluşlarından sağlandığının belirtildiği durumlarda, kredi kuruluşunun yurt dışı kredi kuruluşu olup olmadığı konusunda karar verilememesi halinde, Sermaye Hareketleri Genelgesinin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şekilde işlem yapılır.

d) Faiz giderlerinin, bu Genelgenin 10 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan esaslara göre mal veya hizmet ihracı bedelleri ile ödenmesi mümkündür.

e) Kabul kredili, vadeli akreditifli ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat, ithalatın gerçekleşmesinden sonra faiz transferinin talep edilmesi halinde döviz transfer edilebilir. Bu durumda, transferin yapılacağı veya yapıldığı hususu gümrük beyannamesinin tarih, numarası ve faiz tutarı belirtilmek suretiyle gümrük mevzuatına göre ilgili kuruma bildirilir.

f) Dışarıda yerleşik kişilerce sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde satın alınan menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarına ait faiz gelirleri transfer edilebilir.

(4) “F-4 Kiralar” koduyla; dışarıda yerleşik kişilerin, Türkiye’de sahip oldukları gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı haklardan elde ettikleri kira ve diğer gelirler transfer edilir.

(5) “F-5 Operasyonel Kiralama Hizmetleri” koduyla; T.C. Ticaret Bakanlığının ilgili mevzuatına göre bu Bakanlığın iznine istinaden Türkiye’de yerleşik kişilerce dışarıda yerleşik

kişilerden Türkiye’de kullanılmak üzere kiralama yoluyla getirilen malların kira bedelleri, izin belgesi ve sözleşmede belirtilen koşullara göre transfer edilir.

G- Seyahat ve Turizm

MADDE 15- (1) “G-1 İş Seyahatleri” koduyla; Türkiye’de yerleşik kişilerin ticari işletmeleriyle ilgili yurt dışı seyahatlerine ilişkin giderleri için işletmeyi temsile yetkili kişilerin başvurularında yapacakları yazılı beyanlar üzerine döviz satışı veya transferi yapılır.

(2) “G-2 Turistik Seyahatler” koduyla; Türkiye’de yerleşik geçerli pasaport sahibi Türk vatandaşlarının turistik amaçlı yurt dışı gezilerine ilişkin belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

(3) “G-3 Kültürel Seyahatler” koduyla:

a) Yurt dışında eğitim amacıyla okul ücreti, sağlık, sınav, tez, kayıt, kabul yazısı v.b. giderlerin ödenmesi için bu konudaki belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Yurt dışındaki lisan kursu, mesleki eğitimler, kurslar, öğrenci kampları ve yabancı ülkelerdeki eğitim kuruluşlarınca düzenlenen sınavlara katılacakların kayıt, kurs ve kamp ücretleri ile sınav sonuçlarını bildirme ücretleri ve diploma ücretleri için, bu konudaki belgelerin ibrazı kaydıyla eğitim kuruluşlarına, okul, eğitim kurumları ve kamplara ödenmek üzere döviz satışı veya transferi yapılır.

c) Özel sektör kuruluşları tarafından mesleki bilgi, görgü ve ihtisaslarının artırılması amacıyla yurt dışına gönderilecek mensupların eğitim ücretleri için talep yazısı, eğitim programı ve ödenecek ücretlere ilişkin belgelerle birlikte başvurulması halinde döviz satışı veya transferi yapılır.

ç) Uluslararası nitelikte bir kongreye veya konferansa, sergi, seminer veya herhangi bir resmi davete katılacak kişilerin giderleri için, davetiye ve gider belgelerini ibraz etmeleri kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

d) Türkiye’deki basın-yayın kuruluşlarının yurt dışında geçici ve devamlı olarak görevlendirdikleri Türk vatandaşı muhabirlerine ödemeleri gereken aylık ve benzeri adlar altındaki giderler ile muhabirlerin bu görevleri dolayısıyla yurt dışındaki kuruluşlara ödemeleri gereken giderleri için bu konudaki belgelerin ibrazı kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

e) Dışarıda yerleşik muhabirlere yapılacak aylık ve benzeri giderler ise bu Genelgenin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre yapılır.

(4) “G-4 Sağlık Nedeniyle Yapılacak Seyahatler” koduyla;

a) Resmi kuruluşların taleplerine ve resmi veya özel sağlık kuruluşları ya da uzman hekim raporlarına istinaden tedavi, operasyon, organ nakli, ilaç, hastane, yurt dışında ikamet, iaşe ve benzeri zorunlu giderler ile talep yazılarında veya raporda gerek görülmesi halinde refakatçi giderleri için belgelendirilmek suretiyle döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Yurt dışındaki sağlık kurumunun veya uzman hekimin raporuna istinaden sağlık kontrolü amacıyla mükerrer yapılan seyahatler için döviz satışı veya transferi yapılır.

c) Yurt dışındaki ölümlerde ilgili belgelerin ibrazı şartıyla cenaze giderleri için döviz satışı veya transferi yapılır.

ç) Resmi kurumların tedaviye gönderdiği mensuplarından alınacak resmi kurum yazısına istinaden döviz satışı veya transferi yapılır.

(5) “G-5 Resmi Geçici Görev Seyahatleri” koduyla;

a) Kamu kuruluşları tarafından resmi geçici görev, kurs, seminer, staj, tetkik, bilimsel inceleme, bilgi görgü ve ihtisas artırma ve resmi nitelikteki kongre ve konferans gibi amaçlarla yurt dışına gönderilecek görevlilere gündelik, yolluk, aylık, otel ücreti, temsil gideri, zaruri masraf (yabancı ülkedeki ulaşım ücreti dahil), kurs ücreti, kurs-kongre kayıt ücreti ve benzeri giderler için ilgili kuruluşların onayı veya kuruluşlardan alınan yazının ibrazı şartıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Sürekli görevle yurt dışına gönderilen devlet memurlarının yollukları yer değiştirme masrafları, kurumunca uygun görülecek ilk aylıkları ve benzeri giderleri için ilgili kuruluşların onayı veya kuruluşlardan alınan yazının ibrazı şartıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

c) Yurt dışına resmi görevle seyahat edenlere seyahat masraflarını, seyahat eden kişinin kendince veya bağlı olduğu kurumun dışındaki bir kuruluşça (eğitim amaçlı kurum, okul, vakıflar vb.) karşılanacağını gösteren resmi onay veya karar yazısının ibraz edilmesi kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır.

H- Filmler ve Diğer Kaydedilmiş Eserler

Madde 16- (1) “H-1 Filmler ve Diğer Kaydedilmiş Eserlerin İthalı, İhracı, Dağıtımı ve Gösterimi” koduyla;

a) Kablo yoluyla ve diğer ortamlarla uluslararası düzeyde yayımlanan eserler dahil olmak üzere filmler ve diğer kaydedilmiş eserler ile bunlara ait afiş, resim ve ilanların telif hakkı bedelleri, elektronik ortamda alınması durumunda görünmeyen işlemler kapsamında olduğundan, bu Genelgenin 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendine göre transfer edilir.

b) Eserlerin işlenmesi, reproduksiyon dahil basımı, çoğaltma ve alt yazı ilavesi dahil tamamlanması ve seslendirilmesi nedeniyle geçici olarak ihraç edilen eserlerin giderleri borcu gösteren hizmet sözleşmesi veya faturadan herhangi birinin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

J- Kişisel Gelir ve Harcamalar

Madde 17- (1) “J-1 Emekli Aylıkları ve Benzeri Emeklilik Ödemeleri” koduyla;

a) Türkiye’deki hizmetleri karşılığı Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli olan diğer ülkelerin vatandaşlarına ödenecek emekli, malul, dul ve yetim aylıkları bu Kurumun başvurularına dayanılarak transfer edilir.

b) Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli, malul, dul ve yetim aylığı bağlanmış olup yurt dışına yerleşen Türk vatandaşlarının aylıkları bu Kurumun başvurusu üzerine transfer edilir.

(2) “J-2 Kanuni Nafakalar ve Mali Yardımlar” koduyla; yabancı ülkelerdeki hak sahiplerine ödenmesi gereken kanuni nafakalar ile hak sahiplerinin zor duruma düşmeleri

halinde yapılacak mali yardımlar, mahkeme ilamlarına veya Cumhuriyet Savcılıklarının ilgili yazılarına istinaden transfer edilir.

(3) “J-3 Göçmenlerin Havaleleri” koduyla; mülteciler dışında Türkiye’ye göç edip bir iş yerine bağlı olarak ya da müstakil olarak çalışan veya serbest meslek faaliyetinde bulunan kişilerin elde ettiği ücret veya kazançlar, bu Genelgenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan esaslara göre transfer edilir.

(4) “J-4 Yurt Dışındaki Özel Mülklerin Bakım ve Tamirleri” koduyla;

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki özel mülklerinin cari bakım ve tamir giderleri ile gayrimenkullere ait emlak vergi ve benzeri yükümlülükleri transfer edilir.

b) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında satın aldıkları gayrimenkullerin alış bedeline ilişkin transferler, 32 Sayılı Karar’ın 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen esas ve usullere göre gerçekleştirilir.

(5) “J-5 Küçük Miktarların Transferleri” koduyla;

a) 10.000 ABD doları tutarını aşmayan ticari amaçlar dışında kişi, aile ve özel kuruluşların ihtiyaçlarında kullanılmak üzere yurt dışından getirilecek İthalat Rejimi Kararına göre ithali serbest maddeler, haberleşme suretiyle alınacak dersler, kurslar ve bunlarla ilgili malzemeler ile ilaç ve benzeri acil ihtiyaçlar için proforma fatura, fatura, katalog veya bedel gösteren belgelere istinaden transfer edilebilir. 50.000 ABD doları tutarını aşmayacak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarının her türlü ihtiyaçları için yazılı beyana göre; 10.000 ABD doları tutarını aşmamak şartıyla resmi veya özel sağlık kurumlarınca onaylı reçetelere istinaden döviz satışı veya transferi yapılır.

b) Bedensel engelliler tarafından talep edilen ve özelliği olan cihaz, alet ve vasıtalar için resmi veya özel sağlık kurumlarından onaylı raporlara ve bedel gösteren belgelere dayanılarak döviz satışı veya transferi yapılır.

c) Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca transfer etmesi gereken karne bedelleri (ATA ve TIR Karneleri ve benzerleri) için bu Birliğin yazılı beyanına istinaden döviz transferi yapılabilir.

(6) “J-6 Gazeteler, Süreli Yayınlar, Kitaplar, Müzik Yayınlarının Bedelleri veya Bunların Abonelik Ücretleri” koduyla;

a) Yasak yayınlarla ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla ticari amaçlar dışında, bu başlık altında yer alan ve yurt dışından getirilecek yayınların abone ve satın alma bedelleri için proforma fatura veya kataloglara istinaden döviz transferi yapılır.

b) Kitabevleri adına düzenlenmiş proforma faturalara dayanılarak yapılacak döviz transferi taleplerinde, kitabevinin söz konusu yayımları serbest satış konusu yapmayıp sadece ilgililere teslim edeceklerine dair verecekleri taahhütname ile birlikte namına ithalat yaptıkları kişi ve kuruluşlarının dilekçe veya mektuplarının ibraz edilmesi gerekir.

c) Proforma fatura veya katalog asılları, üzerlerine işlem yapıldığına dair not konularak iade edilir.

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında yayımlanacak tez ve makale gibi yapıtlarının basım ve yayım ücretleri ile benzeri giderleri borcu gösteren belgelere dayanılarak transfer edilebilir.

(7) “J-7 Spor Ödülleri ve Yarışma Kazançları” koduyla; spor federasyonları tarafından organize edilen sportif faaliyetlerden elde edilen kazanç ve ödüller ile ilgili resmi mercilerden izin alınmak suretiyle organize edilen yarışmalardan elde edilen kazanç ve ödüller için döviz satışı veya transferi yapılır.

K- Kamu Gelir ve Giderleri

MADDE 18- (1) “K-1 Vergiler ve Harçlar” koduyla;

a) Kamu sektörünce yabancı ülkelere ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurtdışındaki T.C. Temsilciliklerine ödemeleri gereken her türlü vergi ve harçlar için döviz transfer edilir.

b) Türkiye tarafından imzalan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları çerçevesinde idari yardımlaşma maddelerine göre diğer akit devlet adına tahsil edilen vergi ve cezaların yurt dışına döviz olarak transferi T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, defterdarlıklar ya da vergi dairelerinin bankalara hitaben yazılarına istinaden yapılır.

c) Türkiye’de ikamet etmeyen ve Türkiye’den satın aldığı malı yurt dışına götüren Türk uyruklu veya yabancı uyruklu alıcılara yapılacak Katma Değer Vergisi iadeleri, ilgili mevzuatta belirtilen esas ve usullere göre satıcı tarafından yapılacak başvurulara dayanılarak alıcının banka hesabına veya adresine transfer edilebilir.

(2) “K-2 Kamu Giderleri” koduyla;

a) Kamu kuruluşlarınca dışarıda yerleşik kişilere ve yurt dışındaki T.C. Temsilciliklerine yapılacak ödemeler ile uluslararası kuruluşlara yapılacak katkı payları ve yurt dışına sürekli görevle gönderilenlerin her türlü hakedişleri dahil diğer ödemeler için, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının veya T.C. Dışişleri Bakanlığının saymanlıkları ile ilgili kamu kurumları saymanlıklarının tediye mektuplarına dayanılarak Merkez Bankasınca döviz transfer edilir. Ancak anılan saymanlık müdürlüklerinin tediye mektupları olmadan nakden veya hesaben Türk liralari ödemek suretiyle, kamu kuruluşunun yazılı başvurusuna istinaden de döviz transferi yapılabilir.

b) Merkez Bankası nezdinde takip edilen fonlardan yapılacak ödemeler bu fıkra gereğince yerine getirilir.

c) Kamu yararına çalışan kuruluşların yurt dışına yapacakları mali yardımlar ile benzeri giderleri için, ilgili kuruluşların talep yazılarına dayanılarak bankalarca döviz satışı veya transferi yapılır.

(3) “K-3 Kamu Taşımacılığı ve PTT Hizmetlerine İlişkin Ödemeler” koduyla;

a) İlgili kuruluşun talebi üzerine;

1) PTT’nin, uluslararası kongre kararlarına göre yabancı ülke posta idarelerine ödemesi gereken borçları,

2) Taşımacılık yapan kamu kuruluşlarının yurt dışı seferleri ile ilgili her türlü giderleri,

3) Taşımacılık yapan kamu kuruluşları ile PTT'nin yurt dışında açacakları büro, temsilcilik ve benzerlerinin giderleri,

4) Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun çeşitli yayınlar dolayısıyla yabancı yayın kuruluşlarına gider veya diğer adlar altında ödemesi gereken ücretler ile yurt dışında yapılan diğer giderleri

için döviz satışı veya transferi yapılır.

(4) “K-4 Konsolosluk Gelirleri” koduyla; Türkiye’deki yabancı büyükelçilik ve konsoloslukların, konsolosluk işlemleri dolayısıyla tahsil ettikleri harç ve benzeri gelirleri, T.C. Dışişleri Bakanlığının vizesini taşıyan yazılı taleplerine dayanılarak bankalarca transfer edilir. Ancak T.C. Dışişleri Bakanlığınca belirlenen yabancı ülke büyükelçilik ve konsolosluklarının bu şekilde elde ettikleri gelirlerinin bankalarca yurt dışına transferi sırasında T.C. Dışişleri Bakanlığının vizesi aranmaz.

L- Genel İşlemler

MADDE 19- (1) “L-1 Her Türlü İlan ve Reklamlar” koduyla; Türkiye’de yerleşik kişilerin iş konuları ile ilgili olarak yurt dışında yaptırdıkları her çeşit ilan ve reklamlar ve bunlarla ilgili klişe ücretleri için ilan ve reklamın fiilen yapıldığının tevsiki kaydıyla döviz satışı veya transferi yapılır. Türk gazetelerinin yurt dışı baskılarında yayımlanmak üzere verilen ilan ve reklamların bedeli olarak bu gazetelerin dışarıda yerleşik şirketleri tarafından Türk lirası ile düzenlenen fatura bedellerinin döviz karşılıkları bu fıkra esaslarına göre transfer edilir.

(2) “L-2 Mahkeme Giderleri” koduyla; mahkeme, hakem, bilirkişi, avukatlık gibi giderler belgelendirilmesi kaydıyla transfer edilebilir. Yabancı ülkelerdeki kişilere yapılacak tebligatlarla ilgili olarak tebligatta bulunan T.C. Adalet Bakanlığı ve bağlı merciler tarafından yapılacak başvurular üzerine, ilgili mevzuata göre tebliğ ve istinabe giderleri tutarında döviz satışı veya transferi yapılır.

(3) “L-3 Zarar, Ziyar ve Tazminatlar” koduyla; ticari ve gayri ticari işlemlerden doğan zarar, ziyar ve tazminatlar ve bunlara bağlı cezai şartlar için mahkeme ilamı veya hakem kararlarına istinaden,

(a) Sulh yoluyla halli gereken durumlarda, bu hususun belgelendirilmesi kaydıyla,

(b) Alınmış izinlere dayanılarak Türkiye’de çalışan yabancı uyruklu kişilere yapılacak işten çıkarma ve kıdem tazminatı gibi ödemeler, ilgili Bakanlığın onayı ve işverenin istemi üzerine

transfer edilir.

(4) “L-4 Para Cezaları” koduyla; Türkiye’de yerleşik kişilerin dışarıda ödemek zorunda oldukları para cezaları, mahkeme kararlarına veya yetkili mercilerin belgelerine dayanılarak transfer edilir.

(5) “L-5 Dernekler, Kulüpler ve Diğer Kuruluşlara İlişkin Aidatlar” koduyla;

(a) Türkiye’de yerleşik kişilerin üyesi bulundukları veya üye olmak istedikleri yabancı ülkelerdeki mesleki veya kültürel dernek ve kuruluşlara ödeyecekleri üyelik aidatları veya kayıt ücretleri,

(b) Uluslararası kuruluşlarca düzenlenen turnuvalara katılacak Türk kulüplerinin uluslararası resmi kuruluşlara ödemeleri gereken katılma aidatları ile bu turnuvalara katılacak Türk sporcuları için uluslararası kuruluşlar tarafından düzenlenecek lisanslar dolayısıyla Türk spor kulüpleri tarafından ödenecek ücretler

ilgililerin yazılı taleplerine istinaden transfer edilir.

(6) “L-6 Serbest Meslek Kazançları” koduyla; alınmış izinlere dayanılarak dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de serbest meslek faaliyetlerinden sağladıkları kazançlarının Türkiye’deki masrafları indirildikten sonra kalan kısmı transfer edilebilir.

(7) “L-7 İadesi Gerekli Tutarlar” koduyla:

a) Borç olmadığı halde yanlışlıkla veya mükerrer gönderilen, tahakkuk ettirilmeyen bir işlem veya feshedilen bir sözleşme nedeniyle önceden peşin olarak gönderilen ve bir bankaca satın alınarak Türk lirasına çevrilmiş bulunan dövizler, dövizin gönderildiğinin DAB ile belgelenmesi kaydıyla iade edilebilir.

b) İhraç edilen mallar karşılığı gönderilip alışı yapılan dövizlerin iadesinin gerekmesi halinde, iade edilen tutara karşılık gelen DAB iptal edilerek bu fıkra esaslarına göre işlem yapılır. İhraç bedellerinin kısmen veya tamamen iade edilebilmesi için ihracat teşviklerinden faydalanılmadığının veya faydalanılmış ise geri ödendiğinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası ve ilgili ihracatçı birliğinden alınacak yazılarla belgelenmesi gereklidir. Ayrıca DAB farklı bir banka tarafından düzenlenmiş ise iade edilen bedele karşılık gelen ihracata, İhracatı teşvik mevzuatı gereğince uygulanan vergi, resim ve harç istisnalarının kaldırılması için bu bankaya bilgi verilmesi gereklidir.

c) Prefinansman, peşin döviz ve peşin akreditifin peşin ödenen kısmının iadesi, ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılacağından söz konusu dövizlerin iadesinin bu fıkradan yapılması mümkün bulunmamaktadır.

(8) “L-8 Patent ve Marka Tescil Giderleri” koduyla; patent ve markaların yurt dışındaki tescil giderleri borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

M- Telekomünikasyon Hizmetleri

MADDE 20- (1) “M-1 Telekomünikasyon Hizmetleri” koduyla;

a) Dışarıda yerleşik kişilerden sağlanan ses, görüntü, veri ve diğer bilgilerin telefon, teleks, telgraf, radyo ve televizyon uydusu, kablo, elektronik posta vb. ile iletilmesi gibi hizmetler nedeniyle taşınan bilgilerin bedeli dışında ödenen bedeller,

b) İş ağı hizmetleri, telekonferans ve destek hizmetleri, mobil telekomünikasyon hizmetleri, internet altyapı hizmetleri, internet erişimi sağlanması dahil çevrimiçi erişim hizmetlerine ilişkin bedeller

borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

N-Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri

MADDE 21- (1) “N-1 Bilgisayar Yazılım Hizmetleri” koduyla; yurt içinde yerleşik kişiler için yazılım geliştirilmesi ve ilgili kullanım lisansları, yazılım sistemleri ve uygulamaları

için asılların ve mülkiyet haklarının alımı vb. gibi yazılım hizmetleri nedeniyle ödenen bedeller, borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

(2) “N-2 Diğer Bilgisayar Hizmetleri” koduyla; dışarıda yerleşik kişilerden bilgi işlemle ilgili olarak alınan danışmanlık, bakım, onarım, sistem programlaması, web sitesi tasarım ve kurulum hizmetleri dahil tasarım hizmetleri ile veri kurtarma, veri işleme gibi bilgisayar donanım ve yazılım hizmetleri nedeniyle ödenen bedeller, borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

(3) “N-3 Haber Ajansı Hizmetleri” koduyla; dışarıda yerleşik medya kuruluşlarından haber, fotoğraf ve makale sağlanması dolayısıyla ödenen bedeller, borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

(4) “N-4 Diğer Bilgi Hizmetleri” koduyla; dışarıda yerleşik kişilerden alınan veri tabanı, veri saklama, veri dağıtım ve internet tarama hizmetleri ile gazete ve süreli yayınlara, posta, elektronik dağıtım veya diğer yollarla toplu olmayan doğrudan abonelikler nedeniyle ödenen bedeller, borcu gösteren belgelerin ibrazı kaydıyla transfer edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar

MADDE 22- (1) 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Diğer mevzuatta, birinci fıkrada belirtilen mülga genelgeye yapılan atıflar bu Genelgeye yapılmış sayılır.

Yorum Yetkisi

MADDE 23- (1) Görünmeyen işlemlerle ilgili olarak bu Genelgede belirtilenlere benzerliği kabul edilebilecek talepler Merkez Bankasınca değerlendirilerek karara bağlanır.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BEYANNAME

İlgi: tarih, sayılı yazımız.

Yukarıda kayıtlı yazımız ile talep edilen yerleşik firmasına yapılacak bedeli ile ilgili olarak, Türkiye'de ödememiz gereken vergi ve benzeri yükümlölükler bağılı bulunduğumuz Vergi Dairesinin..... no.lu hesabına yatırılacaktır.

ADRES:

KURUMUN ADI:

TAAHHÜTNAME

..... yerleşik firmamızın yılı kârından yabancı ortağımızın payına düşen miktarın yurt dışına transferi için Bankanıza/Kurumunuza gerekli belgelerle başvurmuş bulunuyorum/bulunuyoruz.

Yapılacak inceleme sonucunda fazla transfer edilmiş bir meblağ bulunduğu takdirde bunu döviz olarak yurda geri getireceğimi / getireceğimizi veya müteakip yıl kârından mahsup edeceğimi/edeceğimizi Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar gereğince taahhüt ederim/ederiz.

Tarih:

Yetkili imza/imzalar:

Firma adı:

Firma adresi:

GÖRÜNMEYEN İŞLEMLER LİSTESİ

A- Ticaret ve Endüstri

- A-1 Tamir ve Montaj
- A-2 İşleme Tabi Tutma, Tamamlama, Sözleşmeye Bağlı Fason İşler ve Benzeri İşlemler
- A-3 Teknik Yardım
- A-4 Taahhüt İşleri
- A-5 Telif Hakları, Fikri ve Sınai Mülkiyet, Yönetim Anlaşmaları ile Kredi Kartı Anlaşmaları
- A-6 Maaş ve Ücretler
- A-7 Giderlere Katılma Payı

B- Dış Ticaret

- B-1 Komisyonculuk ve Mümessillik Hizmetleri
- B-2 Nihai Mal Piyasasındaki İşlemlere İlişkin Farklar, Marjlar ve Teminatlar
- B-3 Bilgi ve Belge Giderleri
- B-4 Antrepo, Depolama, Gümrükten Çekme ve Benzeri Ödemeler
- B-5 Transit Nakliyatla İlgili Giderler
- B-6 Gümrük, Vergi, Resim ve Harç ile Benzeri Ücretler

C- Taşımacılık

- C-1 Deniz Taşımacılığı
- C-2 İç Sularda Yapılan Taşımacılık
- C-3 Karayolu ve Demiryolu Taşımacılığı
- C-4 Hava Taşımacılığı
- C-5 Taşıtların Giderleri
- C-6 Taşıtların Tamir Giderleri
- C-7 Boru Hattı Taşımacılığı ve Elektrik İletim Hattı Hizmeti
- C-8 Posta ve Kurye Hizmetleri
- C-9 Uzay Taşımacılığı

D- Sigorta ve Bireysel Emeklilik

- D-1 Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigorta
- D-2 Uluslararası Ticarete Konu Mallara İlişkin Sigortalar
- D-3 Hayat Sigortaları
- D-4 Yurt Dışında Yaptırılan Diğer Sigortalar
- D-5 Reasürans ve Retrosesyon İşlemleri
- D-6 Türkiye'deki Yabancı Sigorta Şirketleri ve Şubeleriyle İlgili Diğer Ödemeler

D-7 Sigorta Hizmetlerine İlişkin Diğer Ödemeler

D-8 Bireysel Emeklilik

E- Bankacılık ve Finansal Hizmetler

E-1 Ödeme Hizmetleri

E-2 Bankacılık ve Yatırım Hizmetleri

E-3 Ödeme, Takas, Muhafaza ve Mevduat Hizmetleri

E-4 Varlık Yönetimi

E-5 Danışmanlık ve Temsilcilik Hizmetleri

E-6 Ücretler, Komisyonlar ve Diğer Masraflar

E-7 Bankacılık ve Finansal Hizmetler Sektöründe Faaliyet Gösteren Yurt İçinde Yerleşik Yatırımcıların Yurt Dışında Şube ve Temsilciliklerinin Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Ödemeler

F- Sermaye Gelirleri

F-1 Ticari Faaliyetlerden Sağlanan Kârlar

F-2 Temettü ve Kâr Payı Gelirleri

F-3 Faizler/Kâr Payları

F-4 Kiralar

F-5 Operasyonel Kiralama Hizmetleri

G- Seyahat ve Turizm

G-1 İş Seyahatleri

G-2 Turistik Seyahatler

G-3 Kültürel Seyahatler

G-4 Sağlık Nedeniyle Yapılacak Seyahatler

G-5 Resmi Geçici Görev Seyahatleri

H- Filmler ve Diğer Kaydedilmiş Eserler

H-1 Filmler ve Diğer Kaydedilmiş Eserlerin İthalı, İhracı, Dağıtımı ve Gösterimi

J- Kişisel Gelir ve Harcamalar

J-1 Emekli Aylıkları ve Benzeri Emeklilik Ödemeleri

J-2 Kanuni Nafakalar ve Mali Yardımlar

J-3 Göçmenlerin Havaleleri

J-4 Yurt Dışındaki Özel Mülklerin Bakım ve Tamirleri

J-5 Küçük Miktarların Transferleri

J-6 Gazeteler, Süreli Yayınlar, Kitaplar, Müzik Yayınlarının Bedelleri veya Bunların Abonelik Ücretleri

J-7 Spor Ödülleri ve Yarışma Kazançları

K- Kamu Gelir ve Giderleri

K-1 Vergiler ve Harçlar

K-2 Kamu Giderleri

K-3 Kamu Taşımacılığı ve PTT Hizmetlerine İlişkin Ödemeler

K-4 Konsolosluk Gelirleri

L- Genel İşlemler

L-1 Her Türlü İlan ve Reklamlar

L-2 Mahkeme Giderleri

L-3 Zarar, Ziyar ve Tazminatlar

L-4 Para Cezaları

L-5 Dernekler, Kulüpler ve Diğer Kuruluşlara İlişkin Aidatlar

L-6 Serbest Meslek Kazançları

L-7 İadesi Gerekli Tutarlar

L-8 Patent ve Marka Tescil Giderleri

M- Telekomünikasyon Hizmetleri

M-1 Telekomünikasyon Hizmetleri

N- Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri

N-1 Bilgisayar Yazılım Hizmetleri

N-2 Diğer Bilgisayar Hizmetleri

N-3 Haber Ajansı Hizmetleri

N-4 Diğer Bilgi Hizmetleri